

Hemşirelik Öğrencilerinde Akran Zorbalığı ile İlişkili Faktörler ve Kendini Kabul Arasındaki İlişki

Yunus KAYA¹ ve Sevda ARSLAN-ŐEKER²

Öz

Bu alışma, hemşirelik öğrencilerinde akran zorbalığı ile ilişkili faktörler ve kendini kabul arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın örneklemini, iki üniversitenin hemşirelik bölümlerinde öğrenimlerine devam eden 405 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu, Üniversite Öğrencilerinde Akran Zorbalığını Belirleme Ölçeği ve Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği kullanılarak Nisan-Haziran 2020 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Bağımsız Örneklem t testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Tukey testi ve Pearson Korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu puan ortalaması ile Akran Zorbalığı Ölçeği toplam puanı, İdeolojik Zorbalık, Dışlanma ve Cinsel Zorbalık alt boyutu puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Siber Zorbalık alt boyutu ile Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puanı arasında negatif yönde ilişki bulunurken, Koşullu Kendini Kabul alt boyutu ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak, beliren yetişkinlik döneminde olan üniversite öğrencileri için akranlarla kurulan ilişkiler büyük önem taşımaktadır. Akranlar tarafından zorbalığa maruz kalmak üniversite öğrencilerinin fiziksel, ruhsal, sosyal, akademik ve mesleki gelişiminde önemli sorunlara yol açabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, Eğitim, Hemşirelik Öğrencileri, Kendini Kabul, Ruh Sağlığı

The Relationship between Factors associated with Peer Bullying and Self-Acceptance in Nursing Students

Abstract

This study was conducted to examine the relationship between peer bullying-related factors and self-acceptance in nursing students. The sample of this descriptive study consisted of 405 students studying their education in the nursing departments of two universities. The data were collected between April-June 2020 using the Introductory Characteristics Form, the Peer Bullying Scale for University Students, and the Unconditional Self-Acceptance Scale. Descriptive statistics, Independent Sample t-test, One-Way Analysis of Variance, Tukey test, and Pearson Correlation coefficient were used in the analysis of the data. A negative significant correlation was found between the mean score of the Unconditional Self-Acceptance sub-dimension and the total score of the Peer Bullying Scale for University Students, and the mean scores of the Ideological Bullying, Isolation, and Sexual Bullying sub-dimensions. While there was a negative correlation between Cyber Bullying sub-dimension and the total score of the Unconditional Self-Acceptance Scale, a positive and significant relationship was found with the Conditional Self-Acceptance sub-dimension. As a result, relationships established with peers have great importance for university students who are in the emerging adulthood period. Being exposed to bullying by peers can lead to significant problems in the physical, mental, social, academic, and professional development of university students.

Key Words: Peer Bullying, Education, Nursing Students, Self Acceptance, Mental Health

Atıf İçin / Please Cite As:

Kaya, Y. ve Arslan Őeker, S. (2022). Hemşirelik öğrencilerinde akran zorbalığı ile ilişkili faktörler ve kendini kabul arasındaki ilişki. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(4), 1641-1661.

Geliş Tarihi / Received Date: 10.09.2021

Kabul Tarihi / Accepted Date: 24.09.2022

¹ Dr. Öğr. Üyesi. – Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, yunus.kaya@gmail.com

 ORCID: 0000-0003-1665-0377

² Dr. Öğr. Üyesi. – Munzur Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, svdrsln@gmail.com

 ORCID: 0000-0002-1146-8886

Giriş

Üniversite yaşantısı öğrencilerin sadece mesleki kimliklerini kazandıkları bir süreç olmamakla birlikte ruhsal, sosyal, felsefi ve kültürel alanlarda da gelişim ve değişim yaşadıkları bir dönemdir (Huang, Nigatu, Smail-Crevier, Zhang ve Wang, 2018, s.1; Lee ve Kim, 2019, s. 164). Bu gelişimsel süreç, literatürde beliren yetişkinlik dönemi olarak tanımlanan dönemde meydana gelmektedir. Gelişimsel süreç olarak beliren yetişkinlik, ergenlik döneminin sonlarında başlayan ve 18-29 yaş aralığını kapsayan dönem olarak tanımlanmaktadır (Arnett, Žukauskienė ve Sugimura, 2014, s. 569; Hochberg ve Konner, 2019, s. 918). Bu dönemde, bireyler, gelecekte yapacakları meslekleri için üniversite eğitimine başlamakta, ailelerinden uzaklaşarak özerklik kazanmakta, kendilerini ve yeteneklerini tanımakta, kimliklerini keşfetmekte, akran ilişkilerini geliştirmekte, akademik ve sosyal yönden yeni sorumluluklar üstlenmektedirler (Arnett, 2007, s. 68; Arnett vd., 2014, s. 569). Bu gelişimsel süreçte, öğrencilerin yaşantısında meydana gelen değişim, üstlendikleri yeni rol ve sorumluluklar öğrencilerin zaman zaman zorlanmalarına, birtakım davranışsal, ruhsal ve sosyal sorunlara neden olarak gelişimsel krizlere yol açabilmektedir (Bowlan, 2015, s. 194; Lee ve Kim, 2019, s. 164). Öğrencilerin bu süreçte yaşanan sorunlarla etkili baş etme yöntemlerinden birisi akranlarla kurulan ilişkiler ve sosyal destek mekanizmalarıdır (Tepeli Temiz ve Ulusoy Gökçek, 2020, s. 431; Terzi, 2008, s. 1). Üniversite yaşantısında öğrenciler, kendi yaşam tarzından, kültüründen, etnik kökeninden, dini ve hayat görüşünden farklı akranları ile bir araya gelerek kişilerarası ilişkilerini, sosyal ve kültürel becerilerini artırmaktadır (Bulduk, Usta ve Dincer, 2017, s. 73; Rengi ve Polat, 2014, s. 135). Ancak, öğrenciler arasındaki farklılıklar, zaman zaman kurulan ilişkilerdeki yetersizliklere ve sorunlara yol açarak sosyal destek kaynaklarını olumsuz yönde etkileyerek akranların birbirlerine yönelik zorba tutum ve davranışlara da neden olabilmektedir (Cooper ve Curzio, 2012; s. 939; Türk Kurtça, Ermağan Çağlar ve Sanal Özcan, 2020, s. 584).

Literatürde zorbalık kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. Clarke ve diğerleri (2012, s. 269), zorbalığı, kişilerarası çatışmaya neden olan, tehdit edici, saldırgan, kaba, tacizkar, başkalarına karşı istenmeyen ve istismar edici davranışlar olarak tanımlarken; Olweus (1994, s. 1171), zorbalığı bilinçli ve kasıtlı olarak tekrar eden fiziksel ve sözel taciz davranışlarına yanında doğrudan ya da dolaylı olarak dışlanma gibi eylemlerde bulunulması olarak tanımlamıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde akran zorbalığı, fiziksel, sözel ve cinsel zorbalık gibi doğrudan yapılabildiği gibi, dışlanma, akran grubuna dahil edilmeme ve yok sayma gibi dolaylı olarak da yapılabilmektedir (Köse, Özdilek, Doğan ve Göktaş, 2018, s. 54). Whitted ve Dupper (2005, s. 167), zorbalığın okullarda şiddetin en yaygın biçimi olarak görüldüğünü, öğrencilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik halinin yanı sıra öğrenme kapasitesi üzerinde önemli ve doğrudan bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir.

Üniversite yaşantısı gibi yeni rol ve sorumlulukların eklendiği gelişimsel süreçte bireylerin kendileri için önemli destek kaynağı olan akranları tarafından zorbalığa maruz kalması şüphesiz bireyin üniversite yaşantısından memnuniyetin ve doyumun azalmasının yanında kendini kabul, benlik saygısı, ruhsal ve sosyal iyilik halini olumsuz etkileyebilmektedir (Sinkkonen, Puhakka ve Meriläinen, 2014, s. 153; Ying, You, Liu ve Wu, 2021; Zahra, Saleem, Subhan ve Mahmood, 2021, s. 1). Çünkü üniversite yaşantısı öğrencilerin sadece mesleki eğitim aldığı bir süreç değil aynı zamanda kendilerini ve yeteneklerini tanıdığı ve benlik algısının geliştiği bir süreçtir. Sağlıklı benlik algısının gelişiminde bireyin kendisi için önemli kişilerle kurduğu ilişkiler büyük önem taşımaktadır. Üniversite sürecinde de bireyin içinde bulunduğu gelişimsel süreçte bir gruba ait olma, gruptaki bireylerle güçlü sosyal bağlar kurma ve grup içerisinde kendi benliğini ortaya koyabilme nedeniyle akranlarla kurulan ilişki ön plana çıkmaktadır. Akranlarla ilişkilerin bu dönemde birey için önemli olmasının yanında birey, akranlarından aldığı geri bildirimler sayesinde kendini tanımaktadır (Kaşıkçı, İpek Çoban, Ünsal ve Avcı, 2009, s. 158; Koç ve Arslan, 2009, s. 821). Sonuç olarak, akran grubu içerisinde kabul almak bireyin kendini kabul ve tanımada olumlu katkılar sağlayarak güçlü bir benlik algısı oluşturmasında önemli olmaktadır. Kendini kabul, bireyin sahip olduğu olumlu ve olumsuz tüm özelliklerine gerçekçi bir gözle bakarak suçluluk duymadan koşulsuz olarak kabul etmesi olarak tanımlanmaktadır (Chamberlain ve Haaga, 2001, s. 163). Kendini koşulsuz olarak kabul eden birey yaşamda oluşturduğu amaçları doğrultusunda girişimlerde bulunur, yaşam amaçlarını gerçekleştirmediğinde ise kendini eleştirmeden ve benlik saygısını kaybetmeden sadece durumla ilişkili davranışlarını, duygularını ve düşüncelerini gözden geçirir. Bu nedenle, koşulsuz kendini kabul düzeyleri yüksek olan bireylerin kaygı ve depresyon düzeyleri düşük, benlik saygılarının ve ruhsal iyilik hallerinin yüksek olduğu söylenebilir (Abbasi, Ghorbani ve Imani, 2021, s. 249; Faustino, Vasco, Silva ve Marques, 2020, s. 145).

Akran zorbalığının bireyler üzerindeki etkisini değerlendiren çalışmalar incelendiğinde akran zorbalığına uğrayan bireylerde yabancılaşma duygusu, düşük benlik saygısı, yetersizlik duygusu, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, uyku bozuklukları ve okul veya akademik hayatta sorunlar görülmektedir (Clarke vd., 2012, s. 269; Hakojarvi, Salminen ve Suhonen, 2014 s. 138). Akran zorbalığının yol açtığı psikososyal etkiler düşünöldüğünde bu konu ile ilgili detaylı çalışmalara gereksinim vardır. Çoğunlukla ocuklar ve gençler arasında (Ayaz Alkaya ve Avşar, 2017, s. 185; Mercan ve Yıldırım Sarı, 2018, s. 21; Polat Külcü ve etin, 2021, s. 261) zorbalık kavramı kapsamlı bir şekilde çalışılmış olup üniversite öğrencilerinde (Özkal ve Pişkin, 2011), özellikle de hemşirelik öğrencilerinde sınırlı araştırmalara (Palaz, 2013) ulaşılmıştır. Koşulsuz kendini kabul ile ilgili çalışmalar değerlendirildiğinde ise çalışmalarda genellikle araştırma gruplarını belirten yetişkinlik döneminde olan bireyler ve üniversite öğrencileri oluşturmaktadır (Karataş ve Öksüz, 2020, s. 2547; Kuyumcu ve Rohner, 2018, s. 126; Turgut ve Yücel, 2020, s. 316). Ancak, koşulsuz kabul ile akran zorbalığı arasındaki ilişkiyi değerlendiren herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle elde edilen verilerin literatüre önemli katkılar sunacağı düşünölmektedir.

Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinde akran zorbalığı ile ilişkili faktörler ve kendini kabul arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

- 1- Hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine göre akran zorbalığı deneyimleri değişmekte midir?
- 2- Hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine göre kendini kabul düzeyleri değişmekte midir?
- 3- Hemşirelik öğrencilerinin akran zorbalığı deneyimleri ile kendini kabul arasında bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı tanımlayıcı-kesitsel türdedir (Aksayan ve Emiroğlu, 2012, s. 65).

Araştırma Grubu

Araştırma, Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan iki üniversitenin hemşirelik bölümlerinde eğitimlerine devam eden öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 1200 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem hesabı, evreni bilinen örneklem hesabı yöntemiyle çalışılmış, %95 güvenirlilik ve %5 hata payı ile 291 olarak hesaplanmıştır. Araştırma verileri, 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde COVID-19 pandemisine bağlı olarak üniversitelerin uzaktan eğitime geçmesi nedeniyle web tabanlı online anket yöntemiyle çalışmaya katılmaya gönüllü olan 405 hemşirelik öğrencisinden toplanmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri, 18 yaş ve üzeri olmak, hemşirelik öğrencisi olmak ve araştırmaya katılmaya gönüllü olma olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcıların tanıtıcı özellikleri Tablo-1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özelliklere Göre Dağılımı (n=405)

Değişken	Düzye	n	%
Yaş (Ort.=21.32 S.S.=1.90 Min.=18 Mak.=33)	18-20	140	34,6
	21-23	229	56,5
	24 ve üzeri	36	8,9
Sınıf	1	86	21,2
	2	99	24,5
	3	116	28,6
	4	104	25,7
Cinsiyet	Erkek	115	28,4
	Kadın	290	71,6
Medeni Durum	Bekar	400	98,8
	Evli	5	1,2
Yaşanan Yer	Köy/Kasaba	59	14,6
	İlçe	105	25,9
	İl	158	39,0
	Büyükşehir	83	20,5
Ekonomik Durum	Geliri Giderinden Az	120	29,0
	Geliri Giderine Eşit	235	58,0
	Gelir Giderinden Fazla	50	12,4
Anne Eğitim	Okuryazar Değil	180	44,4
	Okuryazar	56	13,8
	İlkokul	93	23,0

	Ortaokul	61	15,1
	Lise	15	3,7
Baba Eğitim	Okuryazar Değil	38	9,4
	Okuryazar	31	7,6
	İlkokul	138	34,1
	Ortaokul	149	36,8
	Lise	49	12,1
Anne Çalışma	Evet	27	6,7
	Hayır	378	93,3
Baba Çalışma	Evet	191	47,2
	Hayır	214	52,8
Akademik Başarı (Ort.=2,78 SS=0,531)	2.00 ve altı	35	8,6
	2.01-2.50	78	19,3
	2.51-3.00	193	47,7
	3.00 üzeri	99	24,4
Anne/Baba Tarafından Şiddet Görme	Evet	102	25,2
	Hayır	303	74,8
Arkadaş veya Sevgili Tarafından Zorbalığa Maruz Kalma	Evet	81	20,0
	Hayır	324	80,0
Toplam			100,0

Veri Toplama Araçları

Tanıtıcı Özellikler Formu. Katılımcıların tanıtıcı özelliklerini (yaş, cinsiyet, anne ve baba eğitim durumu, aylık gelir durumları, akademik ortalama vb.) belirlemeye yönelik 11, aile içi şiddet ve akran zorbalığı deneyimlerini değerlendiren iki soru yer almaktadır.

Üniversite Öğrencilerinde Akran Zorbalığını Belirleme Ölçeği (AZBÖ). AZBÖ, Özkal ve Pişkin (2011) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 45 maddeden ve Fiziksel Zorbalık, İdeolojik Zorbalık, Dışlanma, Cinsel Zorbalık, Siber Zorbalık ve Söylenti Yayma olmak üzere altı alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir soru için verilecek yanıtlar “Hiçbir zaman” (0) ile “Hemen hemen her gün” (4) arasında değişmekte olup beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 0, maksimum puan ise 180’dir. Ölçekten alınan puanın yükselmesi zorbalığa uğrama düzeyinin yükselmesini ifade etmektedir. Orijinal ölçek formunun toplam puan Cronbach alfa değeri 0,88 olduğu, alt boyutlarının Cronbach alfa değerlerinin ise 0,65-0,88 arasında değiştiği bulunmuştur. Orijinal ölçeğin geçerlik çalışması için açımlayıcı faktör analizi yapılmış olup ölçeğin altı faktörde toplandığı ve bu faktörlerin akran zorbalığı toplam puan varyansının %49’unu açıklamıştır. Bu çalışma için toplam ölçek puanı Cronbach alfa değeri 0,96 olarak bulunurken, alt boyutlarının Cronbach alfa değerlerinin 0,73-0,92 aralığında değişmektedir.

Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği (KKKÖ). Chamberlain ve Haaga (2001, s. 163) tarafından geliştirilen KKKÖ 20 sorundan ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin, Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Acun Kapıkıran ve Kapıkıran (2010, s. 33) tarafından yapılmış ve Türkçe versiyonu 19 sorundan oluşmaktadır. Ölçek, Koşullu Kendini Kabul (12 madde) ve Koşulsuz Kendini Kabul (7 madde) olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir soru için verilecek yanıtlar “Hemen hemen her zaman geçersiz” (1) ile “Hemen hemen her zaman geçerli” (7) arasında değişen yedili likert tipinde ölçektir. Ölçek puanı alt boyutlar için ayrı ayrı hesaplanabileceği gibi, toplam puan olarak da hesaplanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan ise 133’tür. Ölçekten alınan toplam puan arttıkça kişinin kendisine yönelik koşulsuz kabulün arttığı şeklinde yorumlanmaktadır. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,72, Türkçe formun Cronbach alfa değeri 0,76 olduğu görülmektedir. Türkçe formun geçerlik çalışması için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış olup ölçek iki faktörde toplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda model uyum indekslerinden RMSEA = 0,08, SRMR = 0,09, CFI = 0,85, NNFI = 0,83 ve GFI=0,85 kabul edilebilir uyum değerinde bulunmuştur. Bu çalışma için Cronbach alfa değerleri, toplam ölçek puanı için 0,71, Koşullu Kendini Kabul alt boyutunda 0,76 ve Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutunda 0,65 bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, Nisan-Haziran 2020 tarihleri arasında web tabanlı online anket yöntemiyle toplanmıştır. Online anketin içerisinde katılımcılara, çalışma hakkında bilgi verilmiş eğer katılmayı kabul ederse gönderilen çalışma linkinden çalışmaya ulaşabileceği belirtilmiştir. Araştırma linkini açtıktan sonra, araştırma hakkında yeniden bir bilgi verilmiş ve tüm katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını belirtmeleri istenmiştir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan tüm katılımcılar araştırma formunu

doldurduktan sonra yanıtlar araştırmacılara kişilerin kimlik bilgileri olmadan Google Drive'da Excell dosyasına online olarak kayıt edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri IBM SPSS Statistics 23.0 programına aktarılarak analizler tamamlanmıştır. Veriler değerlendirilirken kategorik değişkenler için frekans dağılımları, sayısal değişkenler için tanımlayıcı istatistikler (Ort±SS) verilmiştir. Öncelikle uygulanacak analizlere karar verebilmek için Kolmogorow Smirnov normallik testi uygulanmış ve verilerin normallik varsayımını sağladığı için parametrik testler kullanılmıştır. Normallik test sonuçları sırasıyla, KKKÖ toplam puan için (K-S=0,034, p=0>.05), Koşullu Kendini Kabul alt boyutu için (K-S= 0,029, p>.05) bulunurken Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu için (K-S= 0,017, p>.05) olarak bulunmuştur. AZBÖ ölçeği normallik test sonuçları sırasıyla ise, toplam puan için (K-S= 0,011, p>.05), Fiziksel Zorbalık alt boyutu için (K-S=0,035, p>.05), İdeolojik Zorbalık alt boyutu için (K-S=0,014, p>.05), Dışlanma alt boyutu için (K-S= 0,009, p>.05), Cinsel Zorbalık alt boyutu için (K-S= 0,019 p>.05), Siber Zorbalık alt boyutu için (K-S= 0,020, p>.05) ve Söylenti Yayma alt boyutu için (K-S= 0,023, p>.05) olarak bulunmuştur. İki bağımsız grup arasındaki farklılıklar Bağımsız Örneklem t Testi, ikiden fazla bağımsız grup arasındaki farklılıklar ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile incelenmiştir. Ölçüm araçları arasındaki ilişkiler ise Pearson Korelasyon katsayısı ile değerlendirilmiştir. Analizlerde istatistiksel olarak anlamlılık p<.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde öncelikli olarak hemşirelik öğrencilerinin akran zorbalığı ve kendini kabul düzeylerinin puan ortalamaları değerlendirilmiştir. Katılımcıların, KKKÖ toplam puan ortalaması 88,78±12,21 iken Koşullu Kendini Kabul alt boyut puan ortalaması 42,43±10,42 ve Koşulsuz Kendini Kabul alt boyut puan ortalaması ise 35,21±6,18'dir. AZBÖ puan ortalaması 0,09±0,40 iken Fiziksel Zorbalık alt boyut puan ortalaması 0,01±0,07, İdeolojik Zorbalık alt boyut puan ortalaması 0,02±0,08, Dışlanma alt boyut puan ortalaması 0,02±0,09, Cinsel Zorbalık alt boyut puan ortalaması 0,01±0,08, Siber Zorbalık alt boyut puan ortalaması 0,01±0,07 ve Söylenti Yayma alt boyut puan ortalaması ise 0,01±0,07'dir.

İkinci olarak, katılımcıların demografik özelliklerine göre akran zorbalığı ve kendini kabul puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Tablo 2. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Yaşa Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Yaş	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	18-20 Yaş ^a	140	0,09	0,39	1,291	0,276	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,07	0,39			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,19	0,46			
Fiziksel Zorbalık	18-20 Yaş ^a	140	0,01	0,08	2,370	0,095	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,01	0,07			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,04	0,11			
İdeolojik Zorbalık	18-20 Yaş ^a	140	0,01	0,06	3,129	0,041*	F=1,019 p=0,362 c>a,b
	21-23 Yaş ^b	229	0,01	0,08			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,05	0,17			
Dışlanma	18-20 Yaş ^a	140	0,03	0,09	1,972	0,141	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,02	0,09			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,05	0,12			
Cinsel Zorbalık	18-20 Yaş ^a	140	0,02	0,09	0,357	0,700	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,01	0,08			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,02	0,07			
Siber Zorbalık	18-20 Yaş ^a	140	0,01	0,08	0,037	0,964	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,01	0,08			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,01	0,04			
Söylenti Yayma	18-20 Yaş ^a	140	0,02	0,10	0,367	0,693	-
	21-23 Yaş ^b	229	0,01	0,06			
	24 Yaş ve Üzeri ^c	36	0,02	0,11			

* p<.05

Katılımcıların yaşına göre İdeolojik Zorbalık alt boyutu puan ortalamasında anlamlı farklılık olduğu buna göre 24 yaş ve üzeri grubun diğer yaş gruplarına göre ideolojik zorbalık puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur ($F_{(3)}=3,129$; $p<.05$).

Tablo 3. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	p
AZBÖ Toplam Puan	Erkek	115	0,16	0,59	1,688	0,094
	Kadın	290	0,06	0,29		
Fiziksel Zorbalık	Erkek	115	0,03	0,12	1,883	0,062
	Kadın	290	0,01	0,05		
İdeolojik Zorbalık	Erkek	115	0,03	0,14	1,799	0,074
	Kadın	290	0,01	0,05		
Dışlanma	Erkek	115	0,04	0,12	1,394	0,165
	Kadın	290	0,02	0,07		
Cinsel Zorbalık	Erkek	115	0,02	0,11	1,211	0,228
	Kadın	290	0,01	0,07		
Siber Zorbalık	Erkek	115	0,02	0,12	1,178	0,241
	Kadın	290	0,01	0,04		
Söylenti Yayma	Erkek	115	0,02	0,09	1,036	0,301
	Kadın	290	0,01	0,07		

Katılımcıların cinsiyetlerine göre akran zorbalığı toplam puan ve alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 4. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Yaşanan Yere Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Yaşanan Yer	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	Köy/Kasaba ^a	59	0,14	0,41	1,731	0,160	-
	İlçe ^b	105	0,09	0,36			
	İlçe ^c	158	0,04	0,12			
	Büyükşehir ^d	83	0,14	0,69			
Fiziksel Zorbalık	Köy/Kasaba ^a	59	0,02	0,08	0,991	0,397	-
	İlçe ^b	105	0,01	0,06			
	İlçe ^c	158	0,01	0,03			
	Büyükşehir ^d	83	0,02	0,13			
İdeolojik Zorbalık	Köy/Kasaba ^a	59	0,05	0,15	3,956	0,008*	F=0,037 p=0,964 a>b, c
	İlçe ^b	105	0,01	0,07			
	İlçe ^c	158	0,00	0,03			
	Büyükşehir ^d	83	0,02	0,12			
Dışlanma	Köy/Kasaba ^a	59	0,04	0,11	1,700	0,166	-
	İlçe ^b	105	0,02	0,06			
	İlçe ^c	158	0,01	0,05			
	Büyükşehir ^d	83	0,04	0,15			
Cinsel Zorbalık	Köy/Kasaba ^a	59	0,02	0,06	1,054	0,369	-
	İlçe ^b	105	0,02	0,09			
	İlçe ^c	158	0,01	0,03			
	Büyükşehir ^d	83	0,02	0,12			
Siber Zorbalık	Köy/Kasaba ^a	59	0,00	0,00	0,935	0,424	-
	İlçe ^b	105	0,01	0,09			
	İlçe ^c	158	0,01	0,04			
	Büyükşehir ^d	83	0,02	0,12			
Söylenti Yayma	Köy/Kasaba ^a	59	0,02	0,10	1,653	0,177	-
	İlçe ^b	105	0,01	0,08			
	İlçe ^c	158	0,00	0,02			
	Büyükşehir ^d	83	0,02	0,12			

* $p<.01$

Katılımcıların yaşadıkları yere göre İdeolojik Zorbalık alt boyutu puan ortalamasında anlamlı farklılık olduğu buna göre, köy/kasabada yaşayanların diğer yerleşim yerlerinde yaşayanlara göre ideolojik zorbalık puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur ($F_{(3)}= 3,956$; $p<.05$).

Tablo 5. *Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Ekonomik Durumlarına Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Ekonomik Durum	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,20	0,70	7,489	0,001*	F=2,160 p=0,117 a>b
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,04	0,14			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,02	0,07			
Fiziksel Zorbalık	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,03	0,13	4,396	0,013*	F=1,972 p=0,141 a>b
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,01	0,03			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,01			
İdeolojik Zorbalık	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,04	0,14	4,332	0,014*	F=1,160 p=0,315 a>b
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,01	0,05			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,03			
Dışlanma	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,06	0,15	11,063	0,000*	F=0,157 p=0,855 a>b, c
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,01	0,04			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,03			
Cinsel Zorbalık	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,03	0,14	5,112	0,006*	F=1,532 p=0,217 a>b
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,01	0,04			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,02			
Siber Zorbalık	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,02	0,12	1,439	0,238	-
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,01	0,04			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,00			
Söylenti Yayma	Geliri Giderinden Az ^a	120	0,03	0,14	5,303	0,005*	F= 1,439 p= 0,238 a>b
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	0,00	0,03			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	0,00	0,02			

* p<.01

Katılımcıların ekonomik durumlarına göre AZBÖ toplam puan ($F_{(2)}=7,489$; $p<.05$), Fiziksel Zorbalık ($F_{(2)}=4,396$; $p<.05$), İdeolojik Zorbalık ($F_{(2)}=4,332$; $p<.05$), Dışlanma ($F_{(2)}=11,063$; $p<.05$), Cinsel Zorbalık ($F_{(2)}=5,112$; $p<.05$) ve Söylenti Yayma ($F_{(2)}=5,303$; $p<.05$) alt boyut puan ortalamalarının farklılaştığı ve buna göre geliri giderinden az olan grubunun geliri giderine eşit olan gruba göre puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 6. *Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Anne Eğitim	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	Okuryazar Değil ^a	180	0,06	0,27	2,924	0,021*	F=1,579 p=0,183 d>a, b
	Okuryazar ^b	56	0,02	0,06			
	İlkokul ^c	93	0,09	0,30			
	Ortaokul ^d	61	0,24	0,83			
	Lise ^e	15	0,02	0,06			
Fiziksel Zorbalık	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,06	1,579	0,179	-
	Okuryazar ^b	56	0,00	0,02			
	İlkokul ^c	93	0,01	0,04			
	Ortaokul ^d	61	0,03	0,15			
	Lise ^e	15	0,00	0,00			
İdeolojik Zorbalık	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,04	2,734	0,029*	F=1,183 p=0,113 d>a
	Okuryazar ^b	56	0,00	0,03			
	İlkokul ^c	93	0,03	0,12			
	Ortaokul ^d	61	0,04	0,16			
	Lise ^e	15	0,00	0,00			
Dışlanma	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,05	2,530	0,040*	F=1,353 p=0,250 d>a
	Okuryazar ^b	56	0,01	0,03			
	İlkokul ^c	93	0,03	0,10			
	Ortaokul ^d	61	0,05	0,17			
	Lise ^e	15	0,01	0,04			
Cinsel Zorbalık	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,07	2,482	0,043*	F=1,578 p=0,179
	Okuryazar ^b	56	0,00	0,00			

	İlkokul ^c	93	0,01	0,03			d>a
	Ortaokul ^d	61	0,04	0,15			
	Lise ^c	15	0,00	0,00			
Siber Zorbalık	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,07			
	Okuryazar ^b	56	0,00	0,03			
	İlkokul ^c	93	0,00	0,03	1,353	0,250	-
	Ortaokul ^d	61	0,03	0,14			
	Lise ^c	15	0,00	0,00			
Söylenti Yayma	Okuryazar Değil ^a	180	0,01	0,06			
	Okuryazar ^b	56	0,00	0,00			
	İlkokul ^c	93	0,01	0,07	2,607	0,035*	F=1,352 p=0,252 d>a, b
	Ortaokul ^d	61	0,04	0,14			
	Lise ^c	15	0,01	0,04			

* p<.05

Katılımcıların anne eğitim seviyesine göre AZBÖ toplam puan ($F_{(4)}=2,924$; $p<.05$), İdeolojik Zorbalık ($F_{(4)}=2,734$; $p<.05$), Dışlanma ($F_{(4)}=2,530$; $p<.05$), Cinsel Zorbalık ($F_{(4)}=2,482$; $p<.05$) ve Söylenti Yayma ($F_{(4)}=2,607$; $p<.05$) alt boyut puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, AZBÖ toplam puan ve Söylenti Yayma alt boyutu puan ortalamalarının ortaokul mezunu olan grupta okuryazar olmayan ve okuryazar olan gruba göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulunurken, İdeolojik, Dışlanma ve Cinsel Zorbalık alt boyutlarının puan ortalamasında ise ortaokul mezunu olanların okuryazar olmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 7. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Baba Eğitim	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	Okuryazar Değil	38	0,09	0,32			
	Okuryazar	31	0,05	0,22			
	İlkokul	138	0,09	0,36	0,082	0,988	-
	Ortaokul	149	0,09	0,48			
	Lise	49	0,10	0,39			
Fiziksel Zorbalık	Okuryazar Değil	38	0,01	0,04			
	Okuryazar	31	0,02	0,10			
	İlkokul	138	0,01	0,06	0,148	0,964	-
	Ortaokul	149	0,01	0,09			
	Lise	49	0,02	0,09			
İdeolojik Zorbalık	Okuryazar Değil	38	0,02	0,10			
	Okuryazar	31	0,01	0,04			
	İlkokul	138	0,01	0,08	0,321	0,864	-
	Ortaokul	149	0,02	0,10			
	Lise	49	0,01	0,04			
Dışlama	Okuryazar Değil	38	0,02	0,08			
	Okuryazar	31	0,01	0,06			
	İlkokul	138	0,03	0,10	0,308	0,873	-
	Ortaokul	149	0,02	0,10			
	Lise	49	0,02	0,09			
Cinsel Zorbalık	Okuryazar Değil	38	0,01	0,06			
	Okuryazar	31	0,01	0,04			
	İlkokul	138	0,01	0,08	0,035	0,998	-
	Ortaokul	149	0,01	0,09			
	Lise	49	0,02	0,09			
Siber Zorbalık	Okuryazar Değil	38	0,02	0,12			
	Okuryazar	31	0,00	0,00			
	İlkokul	138	0,01	0,05	0,519	0,722	-
	Ortaokul	149	0,01	0,09			
	Lise	49	0,02	0,06			
Söylenti Yayma	Okuryazar Değil	38	0,01	0,05			
	Okuryazar	31	0,01	0,03			
	İlkokul	138	0,02	0,10	0,633	0,639	-
	Ortaokul	149	0,01	0,06			
	Lise	49	0,02	0,10			

Katılımcıların baba eğitim seviyelerine göre akran zorbalığı toplam puan ve alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 8. *Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Çalışma Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Anne Çalışma	n	Ortalama	SS	t	p
AZBÖ Toplam Puan	Evet	27	0,05	0,10	-0,539	0,590
	Hayır	378	0,09	0,41		
Fiziksel Zorbalık	Evet	27	0,00	0,02	-0,651	0,515
	Hayır	378	0,01	0,08		
İdeolojik Zorbalık	Evet	27	0,01	0,05	-0,061	0,951
	Hayır	378	0,02	0,09		
Dışlama	Evet	27	0,02	0,05	-0,358	0,721
	Hayır	378	0,02	0,09		
Cinsel Zorbalık	Evet	27	0,00	0,00	-0,940	0,348
	Hayır	378	0,01	0,08		
Siber Zorbalık	Evet	27	0,00	0,00	-0,718	0,473
	Hayır	378	0,01	0,08		
Söylenti Yayma	Evet	27	0,01	0,04	0,000	1,000
	Hayır	378	0,01	0,08		

Katılımcıların anne çalışma durumlarına göre akran zorbalığı toplam puan ve alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 9. *Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Baba Çalışma Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Baba Çalışma	n	Ortalama	SS	t	p
AZBÖ Toplam Puan	Evet	191	0,06	0,31	-1,223	0,212
	Hayır	214	0,11	0,47		
Fiziksel Zorbalık	Evet	191	0,01	0,06	-1,020	0,308
	Hayır	214	0,02	0,09		
İdeolojik Zorbalık	Evet	191	0,01	0,03	-2,204	0,028*
	Hayır	214	0,02	0,11		
Dışlama	Evet	191	0,01	0,06	-1,778	0,076
	Hayır	214	0,03	0,11		
Cinsel Zorbalık	Evet	191	0,01	0,08	-0,421	0,673
	Hayır	214	0,02	0,08		
Siber Zorbalık	Evet	191	0,01	0,06	0,153	0,879
	Hayır	214	0,01	0,09		
Söylenti Yayma	Evet	191	0,01	0,08	-0,657	0,512
	Hayır	214	0,01	0,08		

* $p<.05$

Babanın ekonomik gelir getiren düzenli bir işte çalışmasına göre İdeolojik Zorbalık ($t_{(403)}=2,204$; $p<.05$), alt boyutu puan ortalamasının değiştiği ve düzenli gelir getiren bir işte çalışmayanların zorbalık puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 10. *Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Akademik Başarı Puanlarının Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Akademik Başarı	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
AZBÖ Toplam Puan	2.00 ve Altı ^a	35	0,33	1,06	5,024	0,002**	F=0,367 p=0,693 a>b, c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,06	0,26			
	2.51-3.00 ^c	193	0,07	0,29			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,05	0,17			
Fiziksel Zorbalık	2.00 ve Altı ^a	35	0,05	0,20	4,078	0,007**	F=1,683 p=0,170 a>b, c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,00	0,02			
	2.51-3.00 ^c	193	0,01	0,05			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,01	0,06			
İdeolojik Zorbalık	2.00 ve Altı ^a	35	0,06	0,20	3,186	0,024*	F=1,892 p=0,130 a>c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,02	0,10			
	2.51-3.00 ^c	193	0,01	0,06			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,01	0,03			

Dışlama	2.00 ve Altı ^a	35	0,08	0,22	5,368	0,001**	F= 0,188 p=0,945 a>b, c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,02	0,07			
	2.51-3.00 ^c	193	0,02	0,07			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,02	0,06			
Cinsel Zorbalık	2.00 ve Altı ^a	35	0,05	0,19	3,084	0,027*	F=0,124 p=0,974 a>b, c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,01	0,05			
	2.51-3.00 ^c	193	0,01	0,07			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,01	0,04			
Siber Zorbalık	2.00 ve Altı ^a	35	0,04	0,17	1,683	0,170	-
	2.01-2.50 ^b	78	0,00	0,03			
	2.51-3.00 ^c	193	0,01	0,07			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,01	0,04			
Söylenti Yayma	2.00 ve Altı ^a	35	0,05	0,18	3,395	0,018*	F=0,431 p=0,786 a>b, c, d
	2.01-2.50 ^b	78	0,01	0,08			
	2.51-3.00 ^c	193	0,01	0,07			
	3.00 Üzeri ^d	99	0,01	0,03			

* p<.05, ** p<.01

Katılımcıların akademik başarısına göre AZBÖ toplam puan ($F_{(3)}=5,024$; $p<.01$), Fiziksel ($F_{(3)}=4,078$; $p<.01$), İdeolojik ($F_{(3)}=3,186$; $p<.05$), Dışlanma ($F_{(3)}=5,368$; $p<.01$), Cinsel ($F_{(3)}=3,084$; $p<.05$) ve Söylenti Yayma ($F_{(3)}=3,395$; $p<.05$) zorbalık alt boyut puan ortalamalarının farklılaştığı, akademik başarı puanı 2.00 ve altı olan öğrencilerin diğer akademik başarı puanlarına göre zorbalık deneyimlerinin daha fazla olduğu bulunmuştur.

Tablo 11. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Baba Tarafından Şiddet Görme Deneyimine Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Şiddet Deneyimi	n	Ortalama	SS	t	p
AZBÖ Toplam Puan	Evet	102	0,19	0,70	1,868	0,065
	Hayır	303	0,05	0,21		
Fiziksel Zorbalık	Evet	102	0,02	0,12	1,092	0,277
	Hayır	303	0,01	0,06		
İdeolojik Zorbalık	Evet	102	0,03	0,15	1,583	0,116
	Hayır	303	0,01	0,05		
Dışlama	Evet	102	0,04	0,14	1,977	0,049*
	Hayır	303	0,02	0,07		
Cinsel Zorbalık	Evet	102	0,04	0,14	2,061	0,042*
	Hayır	303	0,01	0,04		
Siber Zorbalık	Evet	102	0,02	0,12	1,103	0,272
	Hayır	303	0,01	0,05		
Söylenti Yayma	Evet	102	0,03	0,14	1,819	0,072
	Hayır	303	0,01	0,05		

* p<.05

Anne/baba tarafından şiddet gören katılımcıların Dışlanma ($t_{(403)}=1,977$; $p<.05$) ve Cinsel Zorbalık ($t_{(403)}=2,061$; $p<.05$) puan ortalaması anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

Tablo 12. Hemşirelik Öğrencilerinin Akran Zorbalığı Ölçeği Alt Boyutlarının Akran ya da Sengilisi Tarafından Zorbalık Deneyimine Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Akran Zorbalığı Deneyimi	n	Ortalama	SS	t	p
AZBÖ Toplam Puan	Evet	81	0,20	0,71	1,777	0,079
	Hayır	324	0,06	0,27		
Fiziksel Zorbalık	Evet	81	0,02	0,12	1,013	0,314
	Hayır	324	0,01	0,06		
İdeolojik Zorbalık	Evet	81	0,04	0,16	1,781	0,079
	Hayır	324	0,01	0,05		
Dışlama	Evet	81	0,05	0,16	2,200	0,030*
	Hayır	324	0,02	0,06		
Cinsel Zorbalık	Evet	81	0,03	0,13	1,789	0,077
	Hayır	324	0,01	0,06		
Siber Zorbalık	Evet	81	0,02	0,12	0,805	0,423
	Hayır	324	0,01	0,06		
Söylenti Yayma	Evet	81	0,03	0,12	1,457	0,148
	Hayır	324	0,01	0,06		

* p<.05

Akranları ya da sevgili tarafından zorbalığa maruz kalan katılımcıların Dışlanma alt boyutu puan ortalaması anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur ($t_{(403)}=2,200$; $p<.05$).

Tablo 13. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Yaşa Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Yaş	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	18-20 Yaş	140	88,51	11,98	0,538	0,534	-
	21-23 Yaş	229	89,22	12,46			
	24 Yaş ve Üzeri	36	87,06	11,66			
Koşullu Kendini Kabul	18-20 Yaş	140	41,97	10,36	0,428	0,652	-
	21-23 Yaş	229	42,50	10,55			
	24 Yaş ve Üzeri	36	43,75	10,03			
Koşulsuz Kendini Kabul	18-20 Yaş	140	34,49	5,71	1,827	0,162	-
	21-23 Yaş	229	35,72	6,35			
	24 Yaş ve Üzeri	36	34,81	6,70			

Katılımcıların yaşlarına göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 14. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Cinsiyet Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	p
KKKO Toplam Puan	Erkek	115	86,02	13,97	-2,895	0,004*
	Kadın	290	89,88	11,28		
Koşullu Kendini Kabul	Erkek	115	43,51	10,88	1,318	0,188
	Kadın	290	42,00	10,23		
Koşulsuz Kendi Kabul	Erkek	115	33,53	7,00	-3,201	0,002*
	Kadın	290	35,88	5,70		

* $p<.01$

Kadınların erkeklere göre KKKÖ toplam puan ve Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu puan ortalamalarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulunmuştur ($t_{(403)}=3,201$; $p<.01$).

Tablo 15. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Yaşanan Yere Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Yaşanan Yer	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	Köy/Kasaba	59	91,71	13,78	1,820	0,143	-
	İlçe	105	87,94	13,56			
	İl	158	87,77	10,61			
	Büyükşehir	83	89,69	11,92			
Koşullu Kendini Kabul	Köy/Kasaba	59	40,49	10,72	2,096	0,100	-
	İlçe	105	42,07	10,51			
	İl	158	43,93	9,96			
	Büyükşehir	83	41,41	10,76			
Koşulsuz Kendini Kabul	Köy/Kasaba	59	36,20	6,48	2,192	0,088	-
	İlçe	105	34,01	6,38			
	İl	158	35,70	5,90			
	Büyükşehir	83	35,10	6,10			

Katılımcıların yaşadıkları yere göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 16. Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Ekonomik Durumlarına Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Ekonomik Durum	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	Geliri Giderinden Az ^a	120	90,31	14,36	1,384	0,252	-
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	88,03	11,11			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	88,64	11,45			
Koşullu Kendini Kabul	Geliri Giderinden Az ^a	120	40,34	11,09	3,487	0,032*	F=1,352 p=0,260 a<b, c
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	43,25	10,04			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	43,60	10,05			
Koşulsuz Kendini Kabul	Geliri Giderinden Az ^a	120	34,65	6,96	1,204	0,301	-
	Geliri Giderine Eşit ^b	235	35,28	5,72			
	Geliri Giderinden Fazla ^c	50	36,24	6,25			

* p<.05

Katılımcıların ekonomik durumlarına göre Koşullu Kendini Kabul alt boyut puan ortalamasının istatistiksel olarak farklılaştığı, buna göre geliri giderinden az olan katılımcıların puan ortalamaları geliri giderine eşit ve fazla olan kişilerden anlamlı derecede daha azdır ($F_{(2)}=3,487$; $p<.05$).

Tablo 17. Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Anne Eğitim	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	Okuryazar Değil	180	89,16	12,54	2,193	0,069	-
	Okuryazar	56	87,63	13,36			
	İlkokul	93	91,06	10,34			
	Ortaokul	61	86,51	11,43			
	Lise	15	83,67	15,43			
Koşullu Kendini Kabul	Okuryazar Değil	180	42,27	10,23	1,256	0,287	-
	Okuryazar	56	43,54	12,48			
	İlkokul	93	40,74	9,47			
	Ortaokul	61	43,97	10,15			
	Lise	15	44,47	10,82			
Koşulsuz Kendini Kabul	Okuryazar Değil	180	35,43	6,13	1,424	0,225	-
	Okuryazar	56	35,16	5,83			
	İlkokul	93	35,81	5,45			
	Ortaokul	61	34,48	7,06			
	Lise	15	32,13	7,95			

Katılımcıların anne eğitim seviyelerine göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 18. Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Baba Eğitim	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	Okuryazar Değil ^a	38	87,32	11,49	1,303	,268	-
	Okuryazar ^b	31	89,52	12,84			
	İlkokul ^c	138	90,40	13,18			
	Ortaokul ^d	149	88,30	11,02			
	Lise ^e	49	86,39	12,81			
Koşullu Kendini Kabul	Okuryazar Değil	38	43,00	9,65	0,716	0,582	-
	Okuryazar	31	42,03	9,95			
	İlkokul	138	41,46	10,97			
	Ortaokul	149	42,68	10,36			

	Lise	49	44,20	10,02			
	Okuryazar Değil	38	34,32	5,92			
Koşulsuz Kendini Kabul	Okuryazar	31	35,55	6,80	0,770	0,545	-
	İlkokul	138	35,86	5,78			
	Ortaokul	149	34,98	5,98			
	Lise	49	34,59	7,60			

Katılımcıların baba eğitim seviyelerine göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 19. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Çalışma Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Anne Çalışma	n	Ortalama	SS	t	p
KKKO Toplam Puan	Evet	27	89,26	10,34	0,210	0,834
	Hayır	378	88,75	12,35		
Koşullu Kendini Kabul	Evet	27	42,26	9,22	-0,088	0,930
	Hayır	378	42,44	10,52		
Koşulsuz Kendi Kabul	Evet	27	35,52	6,01	0,266	0,790
	Hayır	378	35,19	6,20		

Katılımcıların anne çalışma durumlarına göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 20. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Baba Çalışma Durumuna Göre Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Baba Çalışma	n	Ortalama	SS	t	p
KKKO Toplam Puan	Evet	191	88,86	11,59	0,118	0,906
	Hayır	214	88,71	12,77		
Koşullu Kendini Kabul	Evet	191	42,66	11,00	0,419	0,675
	Hayır	214	42,22	9,90		
Koşulsuz Kendi Kabul	Evet	191	35,52	5,75	0,941	0,347
	Hayır	214	34,94	6,54		

Katılımcıların baba çalışma durumlarına göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 21. *Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Akademik Başarı Puanlarının Farklılıklarına Ait Analiz Sonuçları*

Ölçek	Akademik Başarı	n	Ortalama	SS	F	p	Levene ve Tukey Testi
KKKO Toplam Puan	2.00 ve Altı ^a	35	87,91	13,06	1,475	0,221	-
	2.01-2.50 ^b	78	87,99	10,88			
	2.51-3.00 ^c	193	88,11	12,46			
	3.00 Üzeri ^d	99	91,02	12,32			
Koşullu Kendini Kabul	2.00 ve Altı ^a	35	41,17	9,68	1,719	0,163	-
	2.01-2.50 ^b	78	41,31	9,04			
	2.51-3.00 ^c	193	43,66	10,60			
	3.00 Üzeri ^d	99	41,36	11,13			
Koşulsuz Kendini Kabul	2.00 ve Altı ^a	35	33,09	6,88	5,797	0,001*	F=1,929 p=0,124 d>a, d, c>b
	2.01-2.50 ^b	78	33,29	6,08			
	2.51-3.00 ^c	193	35,77	6,10			
	3.00 Üzeri ^d	99	36,38	5,70			

* $p<.01$

Katılımcıların akademik başarı durumlarına göre Koşulsuz Kendini Kabul alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaştığı ($p<.01$), akademik başarı puanı 3.00 üzeri olan katılımcıların 2.00 ve altı ve 2.01-2.50 aralığında olan katılımcılara göre, 2.51-3.00 olan katılımcıların 2.01-2.50 aralığında olan katılımcılara göre puan ortalamalarının anlamlı derecede daha fazla olduğu bulunmuştur ($F_{(3)}=5,797$; $p<.01$).

Tablo 22. Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Anne Baba Tarafından Şiddet Görmeye Deneyimine Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Şiddet Deneyimi	n	Ortalama	SS	t	p
KKKO Toplam Puan	Evet	102	88,15	12,55	-0,607	0,544
	Hayır	303	89,00	12,11		
Koşullu Kendini Kabul	Evet	102	41,57	11,26	-0,964	0,335
	Hayır	303	42,72	10,13		
Koşulsuz Kendi Kabul	Evet	102	33,72	6,33	-2,853	0,005*
	Hayır	303	35,72	6,06		

* p<.01

Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu puan ortalamaları anne/babasından şiddet görmeyenlerin görülenlere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulunmuştur ($t_{(403)}=2,853$; $p<.01$).

Tablo 23. Hemşirelik Öğrencilerinin Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği Alt Boyutlarının Akran ya da Sevgili Tarafından Zorbalık Deneyimine Ait Analiz Sonuçları

Ölçek	Akran Zorbalığı Deneyimi	n	Ortalama	SS	t	p
KKKO Toplam Puan	Evet	81	88,53	13,46	0,207	0,836
	Hayır	324	88,85	11,90		
Koşullu Kendini Kabul	Evet	81	42,51	12,06	0,066	0,948
	Hayır	324	42,41	9,99		
Koşulsuz Kendi Kabul	Evet	81	35,04	6,27	0,285	0,778
	Hayır	324	35,26	6,17		

Katılımcıların akran ya da sevgili tarafından zorbalığa maruz kalma deneyimlerine göre Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 24. Hemşirelik Öğrencilerinin AZBÖ ve KKKÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

		KKKÖ Toplam Puan	Koşullu Kendini Kabul	Koşulsuz Kendini Kabul
AZBÖ Toplam Puan	r	-,077	,018	-,121*
	p	0,121	0,711	0,015
Fiziksel Zorbalık	r	-,074	,029	-,097
	p	0,139	0,565	0,051
İdeolojik Zorbalık	r	-,038	-,017	-,103*
	p	0,451	0,735	0,039
Dışlanma	r	-,039	-,033	-,133**
	p	0,430	0,512	0,007
Cinsel Zorbalık	r	-,095	,034	-,131**
	p	0,056	0,497	0,008
Siber Zorbalık	r	-,134**	,104*	-,090
	p	0,007	0,037	0,071
Söylenti Yayma	r	-,011	-,009	-,037
	p	0,821	0,858	0,454

* p<.05, **p<.01

Son olarak ise katılımcıların ölçek toplam puan ve alt boyut puan ortalamaları arasındaki korelasyon ilişkisi değerlendirilmiştir. Tablo-24'de KKKÖ toplam puanı ve Koşullu Kendini Kabul alt boyutu ile akran zorbalığı ölçeği alt boyutlarından sadece Siber Zorbalık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. KKKÖ toplam puan ile Siber Zorbalık alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı çok zayıf bir ilişki bulunurken ($r=-.13$, $p=.007$), Koşullu Kendini Kabul alt boyutu ile Siber Zorbalık alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı çok zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r=.10$, $p=.037$). Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu puan ortalaması ile Akran Zorbalığı Ölçeği toplam puan ($r=-.12$, $p=.015$), İdeolojik Zorbalık alt boyutu ($r=-.10$, $p=.039$), Dışlanma alt boyutu ($r=-.13$, $p=.007$) ve Cinsel Zorbalık alt boyutu ($r=-.13$, $p=.008$) puan ortalamaları arasında negatif yönde çok zayıf anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Üniversite yaşantısı, ergenlik dönemi sürecinde bireyde meydana gelen psikososyal değişimlerin devamı niteliğindedir ve bireyin psikososyal gelişiminde önemli etkileri olmaktadır (Arnett vd., 2014, s. 569; Hochberg ve Konner, 2019, s. 918). Bu gelişimsel süreçte bireyde, akademik gelişiminin yanı sıra

ruhsal, sosyal, kültürel ve spiritüel birçok alanda değişime neden olmaktadır. Bu dönemde, öğrencilerin en temel gelişimsel görevlerinden birisi de ailelerinden ayrışabilmesi, kendi bireyselliğini oluşturmaları ve güvene dayalı akran ilişkileri kurabilmeleridir. Ancak, öğrenciler akranla güvene dayalı sosyal ilişkiler kuramadığında ve etkili destek sistemleri oluşturamadığında bu durum birtakım psikososyal sorunlara neden olabilmektedir. Bu nedenle üniversite yaşantısı, öğrencilerinin kendini tanıma, benlik saygısı, kendini kabul ve yeteneklerini keşfetme adına önemli gelişimsel bir süreçtir (Huang vd., 2018, s. 1; Lee ve Kim, 2019, s. 164).

Bu araştırmada, hemşirelik öğrencilerinde akran zorbalığı ile ilişkili faktörler ve koşulsuz kendini kabul arasındaki ilişki incelenmiştir. Katılımcıların, ebeveynleri tarafından şiddet ve akran zorbalığı deneyimleri değerlendirildiğinde, %25,2'si ebeveynleri tarafından şiddete maruz kaldığını ve %20,0'si yaşamı boyunca arkadaş ya da sevgilisi tarafından zorbalığa maruz kaldığını belirtmiştir. Bu durumun, katılımcıların ebeveynlerinin eğitim seviyesinin düşük olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Düşük eğitim seviyesine sahip olan ebeveynler zaman zaman çocuklarının temel duygusal ve ruhsal gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalabilmekte ve geleneksel ebeveynlik rolleri kapsamında çocuklarına fiziksel, duygusal ve sözel şiddet uygulayabilmektedir. Literatürdeki üniversite öğrencileri ile yapılan çalışma sonuçları incelediğinde, Finlandiya'da öğrencilerin %5'inin (Sinkkonen vd., 2014, s. 153), Çin'de %15'inin (Cao, Wei ve Cai, 2017, s. 2174) ve İspanya'da %62,2'sinin zorbalık yaşadığı (Sánchez, Navarro-Zaragoza, Ruiz-Cabello, Romero ve Maldonado, 2017, s. 22) bulunmuştur. Ülkemizde ise Özkal ve Pişkin'in (2011) üniversite öğrencileri ile gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin %17'sinin, Palaz'ın (2013, s. 23) hemşirelik öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin %60'ının en az bir zorbalık deneyimi olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin, KKKÖ alt boyutu puan ortalaması ile AZBÖ toplam puanı, İdeolojik Zorbalık, Dışlama ve Cinsel Zorbalık alt boyutu puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin akran zorbalığı deneyimleri azaldıkça koşulsuz kendini kabul puanlarının arttığı bulunmuştur. Üniversite yaşantısında, öğrencilerin maruz kaldığı akran zorbalığı, benlik saygısının azalmasına, utanç ve suçluluk duyguları yaşamalarına, akran gruplarından onay, kabul ve takdir görme gibi temel ruhsal gereksinimlerinin karşılanmamasına neden olarak koşulsuz kendini kabul düzeylerinde azalmaya yol açtığı düşünülmektedir. Kendini kabul, bireylerin kendi kişisel sınırlılıklarının farkındalığı da dahil olmak üzere, kendileri hakkında sahip oldukları bilgi ve kabulü ifade etmektedir (Ryff, 2014, s. 10). Kendini kabul etme düzeyi yüksek olan insanların kendileri hakkında olumlu bir tutuma (Ryff, 2014, s. 10), zihinsel sağlığa (Kuyumcu ve Rohner, 2018, s. 126), benlik saygısına (Thompson ve Waltz, 2008, s. 119) sahip oldukları, kendine gerçekçi bir gözle baktıkları ve değerlendirdikleri (Turgut ve Yücel, 2020, s. 316), duygusal farkındalık (Kuyumcu, 2012) ve kendini affetme (Halisdemir, 2013) eğiliminde olduğu belirtilmektedir. Şüphesiz üniversite öğrencilerinin kendini kabulleri üzerinde akran desteğinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Bu nedenle, akranla güçlü duygusal ve güven dayalı ilişkilerin kurulması ve zorbalığın olmaması kendini kabul düzeyini artıracaktır. Ancak akran zorbalığına maruz kalan üniversite öğrencilerinin akran zorbalığına maruz kalmayanlara göre daha fazla depresyon, anksiyete, utanç duygusu, kendini suçlama, benlik saygısında azalma, yalnızlık, akademik motivasyonda azalma, otonominin azalması, yaşam kalitesinin azalması ve fiziksel iyilik halinde sorunlar daha fazla ortaya çıkmaktadır (Holt vd., 2014, s. 552; Pontzer, 2010, s. 259; Young-Jones, Fursa, Byrket ve Sly, 2015, s. 185). Bu araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, akran zorbalığı deneyimi olan öğrencilerin kendini koşulsuz kabul puanlarının azalmasına ve ruhsal sorunların daha yaygınlaşmasına neden olabilmektedir. Öğrencilerin akran zorbalığı deneyimlerinin fazla olması ve koşulsuz kendini kabul düzeylerinin azalması anksiyete, depresyon ve madde bağımlılığı ile ilişkili bozukluklara yol açabileceğini düşündürmektedir.

Yapılan bu araştırmada KKKÖ toplam puanı ile Siber Zorbalık alt boyutu arasında negatif yönde, Koşullu Kendini Kabul alt boyutu ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin maruz kaldığı siber zorbalık arttıkça koşulsuz kendini kabul düzeylerinin azaldığı, koşullu kendini kabul düzeylerinin arttığı bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin çoğunluğu boş zamanlarını değerlendirmek için sosyal medya araçlarını kullanmakta ve sosyal medyadaki arkadaşlarının beğeni ve yorumları benlik saygıları üzerinde önemli etkileri olmaktadır. Bu dönemde, öğrencilerin sosyal medya üzerinden aldıkları beğeniler ve olumlu yorumlar benlik saygılarını olumlu etkilerken zaman zaman aldıkları zorbalık içeren mesaj ve yorumlar kendini kabullerini olumsuz etkilediğini düşündürmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin maruz kaldıkları siber zorbalık koşulsuz kendini kabul düzeylerinin azalmasına yol açmaktadır. Günümüzde internet kullanımı, internet kullanıcı sayısı ve internet tabanlı sosyal uygulamaların artması beraberinde siber zorbalığı da artırmıştır (Ang ve Goh, 2010, s. 387; Bayram ve Saylı, 2013, s. 107). Kullanıcı adının ve

kimliğinin belli olmadan başka kullanıcılar hakkında olumsuz yorum ve eleştiride bulunmak, hayat, dini ve siyasi görüşleri hakkında yorumlar yapmak ve damgalayıcı hareketlerde bulunmak günlük yaşamda birebir yapılan zorbalığa göre daha kolay olabilmektedir (Donegan, 2012, s. 33; Huang ve Chou, 2010, s. 1581). Özellikle beliren yetişkinlik döneminde bireylerin kendilerini tanıma, kabul etme, benlik saygısı, psikolojik ve sosyal iyilik hali üzerinde sosyal medya üzerinden aldıkları onayın, beğenin ve kabulün önemli etkisi olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, bireylerin siber zorbalık deneyimleri arttıkça koşulsuz kendini kabulleri azalırken, koşullu kendini kabul puanlarının arttığı yapılan çalışmalarda ortaya konulmuştur (Cowie, 2013, s. 167; Hoff ve Mitchell, 2009, s. 652).

Literatür incelendiğinde hemşirelik öğrencilerinin ve üniversite öğrencilerinin akran zorbalığını belirlemeye yönelik araştırmaların sınırlı düzeyde olduğu görülmüş, akran zorbalığını değerlendirmeye yönelik yapılan çalışmaların çoğunlukla ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile gerçekleştirildiği belirlenmiştir (Ayaz Alkaya ve Avşar, 2017, s. 185; Mercan ve Yıldırım Sarı, 2018, s. 21; Polat Külcü ve Çetin, 2021, s. 261). Ancak yurt dışı literatürü değerlendirildiğinde akran zorbalığının üniversite öğrencileri örneklemleri ile çok sayıda çalışıldığı görülmektedir (Sánchez, 2017, s. 22; Pontzer, 2010, s. 259; Pörhölä, 2020, s.143). Bu çalışmada, akran zorbalığı ile ilişkili olan sosyodemografik faktörlerin neler olduğu incelendiğinde öğrencilerin ekonomik durumu, anne eğitim durumu ve akademik başarı durumlarına göre AZBÖ toplam puanı, Fiziksel Zorbalık, Dışlanma, Cinsel Zorbalık, İdeolojik Zorbalık ve Söylenti Yayma alt boyut puan ortalamalarının istatistiksel olarak farklılaştığı saptanmıştır. Bu bulgulardan, ekonomik durumun düşük olmasının akran zorbalığı için zemin oluşturan bir neden olabileceği düşünülürken, akademik başarı puanları düşük olan grupların akran zorbalığına maruz kalma sonucunda ortaya çıkabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin yaşına, babanın çalışma durumuna ve yaşadığı yere göre İdeolojik Zorbalık alt boyutu puan ortalamasının farklılaştığı bulunmuştur. Literatürdeki çalışma sonuçları incelendiğinde, ebeveynlerin eğitim, çalışma durumu ve ailelerin sosyoekonomik düzeyi, öğrencilerin akademik başarı puanlarına göre zorbalık deneyimlerinin farklılaştığı bulunmuştur. Sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen ve akademik başarı puanı düşük olan öğrencilerin daha fazla zorbalığa maruz kaldığı görülmektedir (Ayaz Alkaya ve Avşar, 2017, s. 185; Çetinkaya, Nur, Ayvaz, Özdemir ve Kavakçı, 2009, s. 151). Araştırma bulgularından farklı olarak literatürde anne ve babanın çalışma durumu, babanın eğitim düzeyi, ekonomik durum, akademik başarı durumuna göre zorbalığa maruz kalma durumunun farklılaşmadığı bulunmuştur (Mercan ve Yıldırım Sarı, 2018, s. 21; Polat Külcü ve Çetin, 2021, s. 261).

Anne/baba tarafından şiddet gören katılımcıların Dışlanma ve Cinsel Zorbalık puan ortalaması anlamlı derecede yüksek bulunurken, akranları ya da sevgili tarafından zorbalığa maruz kalan katılımcıların Dışlanma alt boyutu puan ortalaması anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Literatürdeki sonuçlar değerlendirildiğinde, ebeveyn tutumlarının akran zorbalığı ile ilişkili olduğu ve aşırı koruyucu, otoriter, katı kurallar ve cezalarla yetiştirilen çocukların hem akran zorbalığına maruz kalma hem de akran zorbalığı yapma yönünden daha fazla risk altında olduğu bulunmuştur (Papanikolaou, Chatzikosma, Kleio, 2011, s. 433; Pontzer, 2010, s. 259).

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin koşulsuz kendini kabul düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Turgut ve Yücel'in (2020, s. 316) beliren yetişkinlerle yapmış oldukları çalışma da bu araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Kadın öğrencilerin erkeklere göre KKKÖ toplam puan ve Koşulsuz Kendini Kabul alt boyut puan ortalamaları daha fazla bulunmuştur. Bu araştırma bulgularını literatürdeki çalışma sonuçları destekler niteliktedir ve kadınların erkeklere göre koşulsuz kabullerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Karataş ve Öksüz, 2020, s. 2547; Kişi, 2019; Kuyumcu ve Rohner, 2018, s. 126). Ancak, literatürde cinsiyete göre katılımcıların koşulsuz kendini kabul düzeylerinin değişmediğini gösteren çalışma sonuçları da bulunmaktadır bu sonuçlar çalışma bulgularının aksi yönündedir (David ve Cotet, 2013, s. 445; Turgut ve Yücel, 2020, s. 316; Yılmaz-Bingöl ve Vural Batık, 2018, s. 2438).

Geliri giderinden az olan öğrencilerin diğer ekonomik durumdaki öğrencilere göre Koşullu Kendini Kabul alt boyut puan ortalamaları daha düşük bulunmuştur. Ebeveynlerin gelir durumlarının eğitim durumları ile ilişkili olduğu düşünüldüğünde gelir durumu yüksek ve orta olan ebeveynlerin çocuklarından akademik ve sosyal yaşamda daha yüksek beklentiler koyduğu düşünülmektedir. Çocuk, ebeveynlerinden kabul alabilmek için ebeveynlerinin beklentilerini yerine getirmek zorunda kalmaktadır. Bu durumun, düşük sosyoekonomik düzeydeki ebeveynlerin çocuk gelişimindeki farkındalık ve beklentilerinin az olması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Kişi (2019) üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada ekonomik seviyesi düşük olan grubun koşullu kendini kabul puanlarının diğer ekonomik seviyelere göre daha düşük olduğunu bulmuştur. Ancak, Cheng ve diğerleri. (2015, s. 569) yaptıkları çalışmada ailenin

sosyoekonomik düzeyinin düşük olmasının düşük benlik saygısı ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Koşulsuz kendini kabul ve benlik saygısının birbiri ile pozitif yönde olduğunu gösteren (Chamberlain ve Haaga, 2001, s. 163; Cucu-Ciuhan ve Dumitru, 2017, s. 30) çalışma sonuçları bu araştırma bulgularını desteklemektedir.

Akademik başarı puan ortalaması yüksek olan öğrencilerin Koşulsuz Kendini Kabul alt boyut puan ortalaması düşük olan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Koşulsuz kendini kabul düzeyleri yüksek olan bireyler, başarısızlık durumunda kendini yargılamadan eksik olduğu yönlerini geliştirmeye çalışan, özgüven duygusu ve sorumluluk alma becerileri yüksek kişilerdir. Bu özelliklerin bireylerin sorumluluklarını yerine getirirken iyi performans göstermelerine ve akademik başarılarına olumlu katkı sağladığı düşünölmektedir. Karataş ve Öksüz'ün (2020, s. 2547) yaptıkları çalışma bu araştırma bulgusunu destekler niteliktedir ve akademik başarı puan ortalaması yüksek olan öğrencilerin koşulsuz kendini kabul düzeyinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır.

Ebeveynleri tarafından şiddet görme deneyimi olmayan öğrencilerin şiddet görenlere göre Koşulsuz Kendini Kabul puan ortalaması daha yüksek olarak bulunmuştur. Kişi (2019) yaptığı çalışmada ebeveynleri tarafından red edilme durumu arttıka koşulsuz kendini kabul düzeylerinin azaldığını, koşullu kendini kabul durumunun arttığını bulmuştur. Ancak ebeveynler tarafından kabul aldıka bireylerin kendini koşulsuz kabullerinin arttığı, koşullu kendini kabullerinin azaldığı bulunmuştur. Karataş ve Öksüz (2020, s. 2547) algılanan anne-baba tutumlarının öğrencilerin koşulsuz kendini kabullerini etkilediği ve anne-baba tutumu demokratik olanların dengesiz, kararsız ve koruyucu anne baba tutumunda olanlara göre koşulsuz kendini kabul düzeyinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak, Yılmaz Bingöl ve Vural Bartık (2018, s. 2438) psikolojik danışmanlık öğrencileri ile gerçekteştirdikleri çalışmaya göre anne ve baba tutumlarına göre öğrencilerin koşulsuz kendini kabul puan ortalamalarının değişmediğini bulmuşlardır.

Yükseköğretimde hemşirelik eğitiminde zorbalık gerek klinik ortamlarda gerekse okul ortamlarında rapor edilen bir sorundur. Bu araştırmadan, elde edilen bulgular doğrultusunda, hemşirelik öğrencilerinin zorbalığa uğrama düzeylerinin az, KKKÖ toplam puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu, Koşulsuz Kendini Kabul alt boyutu puan ortalaması ile AZBÖ toplam puanı, İdeolojik Zorbalık, Dışlama ve Cinsel Zorbalık alt boyutu puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Katılımcıların cinsiyet ve ekonomik durumları ile KKKÖ toplam puan ortalamaları; ekonomik durum, anne eğitim durumu ve akademik başarıları ile AZBÖ toplam puanı arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Akran zorbalığı bireyleri ruhsal, fiziksel ve duygusal yönden olumsuz etkileyen bir durum olduğu için hemşire eğitimciler için önemli roller düşmektedir. Hemşirelik eğiticileri öğrenciler arasında zorba davranış örüntülerini tanımlayabilmeli, öğrencilere akran zorbalığı hakkında bilgi vermeli ve akran zorbalığı ile baş etme becerileri kazandırmalıdır. Eğitimcilerin, danışmanlık rollerini kullanarak problem çözmeye yönelik etkinlikler planlaması, akran zorbalığı ve kendini kabule yönelik müdahale programları geliştirip uygulaması ve uygulama sonuçlarının değerlendirilmesinde etkin rol alması gerekmektedir. Hemşirelik eğiticileri, akademik danışmalığını yaptığı öğrencilerden zorbalığa maruz kalan öğrencileri belirleyerek öğrencilerin güçlendirilmesi, ruhsal desteğe olan öğrencileri gerekli ruhsal destek birimine yönlendirebilmesi önemlidir. Aynı zamanda, hemşirelik eğitimi sırasında akran zorbalığına yönelik seçmeli derslerin müfredata eklenmesi öğrencilerin akran zorbalığını öğrenmelerine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, elde edilen sonuçlar araştırmanın yapıldığı kurumlardaki hemşirelik öğrencileri ile sınırlı olduğu için tüm üniversite öğrencilerine genellenemez. İkinci olarak araştırmanın yapıldığı iki üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sosyo demografik özelliklerinin homojen bir özellik gösterdiği görölmektedir. Bu nedenle öğrencilerin akran zorbalığı ve kendini kabulleri üzerinde sosyo demografik etkilerin araştırılmasına yönelik heterojen özellik gösteren örneklem grupların yapılması önerilmektedir. Son olarak ise, elde edilen sonuçlar kullanılan ölçekler ile sınırlı olup, öğrencilerin öz bildirimlerine dayanmaktadır.

Etik Beyan

"*Hemşirelik Öğrencilerinde Akran Zorbalığı ile İlişkili Faktörler ve Kendini Kabul Arasındaki İlişki*" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Araştırmanın etik açıdan uygunluğu Munzur Üniversitesi Girişimsel Olmayan İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiştir (28.01.2020/8). Ardından, çalışmanın yapılacağı

kurumlardan izin alınmıştır. Katılımcılara web tabanlı online olarak gönderilen soru formunda çalışma hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü olan katılımcıların doldurulması istenmiştir. Katılımcılar, çalışma sorularını cevaplamadan önce gönüllü olarak katıldığını beyan eden online onam vermişlerdir.

Teşekkür

Araştırmaya katkı veren hemşirelik öğrencilerine teşekkür ederiz.

Kaynakça

- Abbasi, M., Ghorbani, N., Imani, A. H. ve Hosseinzadeh, S. T. (2021). Exploring the mediating role of integrative self-knowledge in the relationship between mindfulness and well-being in the context of a mindfulness-based stress reduction program. *International Journal of Psychology*, 56 (2), 249-256. doi: 10.1002/ijop.12705
- Acun Kapıkıran, N. ve Kapıkıran, Ş. (2010). Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeğinin Türk üniversite öğrencileri için geçerliliği ve güvenilirliği. *Kriz Dergisi*, 18 (1), 33-44. doi: 10.1501/Kriz_0000000309
- Aksayan, S. ve Emiroğlu, O. (2012). Araştırma tasarımı. İçinde İ. Erefe (Edt.), Hemşirelikte araştırma ilke süreç ve yöntemleri (ss. 65-124). Ankara: Odak Ofset Matbaacılık.
- Ang, R. P. ve Goh, D. H. (2010). Cyberbullying among adolescents: The role of affective and cognitive empathy, and gender. *Child Psychiatry & Human Development*, 41 (4), 387-397. doi: 10.1007/s10578-010-0176-3
- Arnett, J. J. (2007). Emerging adulthood: What is it, and what is it good for?. *Child Development Perspectives*, 1 (2), 68-73. doi: 10.1111/j.1750-8606.2007.00016.x
- Arnett, J. J., Žukauskienė, R. ve Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, 1 (7), 569-576. doi: 10.1016/S2215-0366(14)00080-7
- Ayaz Alkaya, S. ve Avşar, F. (2017). Okul çağı çocuklarının akran zorbalığı durumları ile atılganlık düzeyleri ve ilişkili faktörlerin incelenmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 14 (3), 185-191. Erişim adresi: <https://jernursing.org/Content/files/sayilar/46/3.pdf>
- Bayram, N. ve Saylı, M. (2013). Üniversite öğrencileri arasında siber zorbalık davranışı. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71 (1), 107-116. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/97756>
- Bowllan, N. M. (2015). Nursing students' experience of bullying: Prevalence, impact, and interventions. *Nurse Educator*, 40 (4), 194-198. doi: 10.1097/NNE.0000000000000146
- Bulduk, S., Usta, E. ve Dincer, Y. (2017). Kültürlerarası duyarlılık ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Bir sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu örneği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7 (2), 73-77. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/351987>
- Cao, J., Wei, S. ve Cai M. (2017). Investigation of influential factors of academic and psychological distress in university students. *Biomedical Research*, 28 (5), 2174-2179. Erişim adresi: <https://www.alliedacademies.org/articles/investigation-of-influential-factors-of-academic-and-psychological-distress-in-university-students.pdf>
- Chamberlain, J. M. ve Haaga, D. A. F. (2001). Unconditional self-acceptance and psychological health. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 19 (3), 163-176. doi: 10.1023/A:1011189416600
- Cheng, G., Zhang, D. ve Ding, F. (2015). Self-esteem and fear of negative evaluation as mediators between family socioeconomic status and social anxiety in Chinese emerging adults. *International Journal of Social Psychiatry*, 61 (6), 569-576. doi: 10.1177/0020764014565405
- Clarke, C. M., Kane, D. J., Rajacich, D. L. ve Lafreniere, K. D. (2012). Bullying in undergraduate clinical nursing education. *Journal of Nursing Education*, 51 (5), 269-276. doi: 10.3928/01484834-20120409-01
- Cooper, B. ve Curzio, J. (2012). Peer bullying in a pre-registration student nursing population. *Nurse Education Today*, 32 (8), 939-944. doi: 10.1016/j.nedt.2011.10.012
- Cowie, H. (2013). Cyberbullying and its impact on young people's emotional health and well-being. *The Psychiatrist*, 37, 167-170. doi: 10.1192/pb.bp.112.040840
- Cucu-Ciuhan, G. ve Dumitru, I. (2017). Unconditional self-acceptance, functional and dysfunctional negative emotions, and self-esteem as predictors for depression in adolescents: A brief pilot study conducted in Romania. *Journal of Experiential Psychotherapy*, 20 (4), 30-38.
- Çetinkaya, S., Nur, N., Ayvaz, A., Özdemir, D. ve Kavakçı, Ö. (2009). Sosyoekonomik durumu farklı üç ilköğretim okulu öğrencilerinde akran zorbalığının depresyon ve benlik saygısı düzeyiyle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10, 151-158.
- David, D., Coteş, C. D., Szentagotai, A., McMahon, J. ve Diguseppe, R. (2013). Philosophical versus psychological unconditional acceptance: Implications for constructing the Unconditional Acceptance Questionnaire. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13 (2a), 445-464.
- Donegan, R. (2012). Bullying and cyberbullying: History, statistics, law, prevention and analysis. *The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*, 3 (1), 33-42. Erişim adresi: <https://eloncdn.blob.core.windows.net/eu3/sites/153/2017/06/04DoneganEJSpring12.pdf>
- Faustino, B., Vasco, A. B., Silva, A. N. ve Marques, T. (2020). Relationships between emotional schemas, mindfulness, self-compassion and unconditional self-acceptance on the regulation of psychological needs. *Research in Psychotherapy*, 23 (2), 145-156. doi: 10.4081/ripppo.2020.442

- Hakojarvi, H. R., Salminen, S. ve Suhonen, R. (2014). Health care students' personal experiences and coping with bullying in clinical training. *Nurse Education Today*, 34 (1), 138-144. doi: 10.1016/j.nedt.2012.08.018
- Halisdemir, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşları, kendini affetme düzeyleri ve geçmişe yönelik anne kabul red algıları arasındaki ilişkiler* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hochberg, Z. ve Konner, M. (2019). Emerging adulthood, a pre-adult life-history stage. *Frontiers in Endocrinology*, 10, 918. doi: 10.3389/fendo.2019.00918
- Hoff, D. L. ve Mitchell S. N. (2009). Cyberbullying: causes, effects, and remedies. *Journal of Educational Administration*, 47 (5), 652-665. doi: 10.1108/09578230910981107
- Holt, M. K., Greif Green, J., Gerald Reid, M. A., DiMeo, A., Espelage, D. L.,... Sharkey, J. D. (2014). Associations between past bullying experiences and psychosocial and academic functioning among college students. *Journal of American College Health*, 62 (8), 552-560. doi: 10.1080/07448481.2014.947990
- Huang, J., Nigatu, Y. T., Smail-Crevier, R., Zhang, X. ve Wang, J. (2018). Interventions for common mental health problems among university and college students: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Journal of Psychiatric Research*, 107, 1-10. doi: 10.1016/j.jpsychires.2018.09.018
- Huang, Y. Y. ve Chou, C. (2010). An analysis of multiple factors of cyberbullying among junior high school students in Taiwan. *Computers in Human Behavior*, 26 (6), 1581-1590. doi: 10.1016/j.chb.2010.06.005
- Karataş, Z. ve Öksüz, M. (2020). Sosyal çalışmacı adaylarının koşulsuz kendini kabul etme ve merhamet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (4), 2547-2559. doi: 10.33206/mjss.721325
- Kaşıkcı, M., İpek Çoban, G., Ünsal, A. ve Aşar, G. (2009). Üniversite son sınıf öğrencilerinde aileden ve arkadaştan algılanan sosyal destek ve benlik saygısı. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 17 (3), 158-165. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95191>
- Kişi, F. A. (2019). *Üniversite öğrencilerinde koşulsuz kendini kabullün algılanan stres ile ilişkisi ve anne kabul/reddinin bu ilişkideki aracı rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koç, H. ve Arslan, C. (2019). Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasındaki ilişkiler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9 (54), 821-840. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/813517>
- Köse, S., Özdelek, R., Doğan, P. ve Göktaş, S (2018). Üniversite öğrencilerinin sanal zorba/sanal kurban olma durumları üzerine bir araştırma. *İstanbul Journal of Social Sciences*, 20, 54-70.
- Kuyumcu, B. ve Rohner, R. P. (2018). The relation between remembered parental acceptance in childhood and self-acceptance among young Turkish adults. *International Journal of Psychology*, 53 (2), 126-132. doi: 10.1002/ijop.12277
- Kuyumcu, B. (2012). *Üniversite öğrencilerinin duygularını fark etmeleri ve ifade etmeleri ile psikolojik iyi oluşları: kültürlerarası bir karşılaştırma* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Lee, E. ve Kim, Y. (2019). Effect of university students' sedentary behavior on stress, anxiety, and depression. *Perspectives in Psychiatric Care*, 55 (2), 164-169. doi: 10.1111/ppc.12296
- Mercan, H. ve Yıldırım Sarı, H. (2018). Lise öğrencilerinde akran zorbalığı ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 26 (1), 21-29.
- Olweus, D. (1994). Bullying at school: basic facts and effects of a school based intervention program. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35 (7), 1171-1190. doi: 10.1111/j.1469-7610.1994.tb01229.x
- Özkal, U. Ü. ve Pişkin, M. (2011). *Üniversite öğrencileri arasında zorbalık ve zorbalığın psikolojik sorunlarla ilişkisi* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Palaz, S. (2013). Turkish nursing students' perceptions and experiences of bullying behavior in nursing education. *Journal of Nursing Education and Practice*, 3 (1), 23-30. doi: 10.5430/jnep.v3n1p23
- Papanikolaou, M., Chatzikosma, T. ve Kleio, K. (2011). Bullying at school: The role of family. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29, 433-442. doi: 10.1016/j.sbspro.2011.11.260
- Polat Külcü, D. ve Çetin, H. (2021). Çocuklarda akran zorbalığı ve benlik saygısının incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 261-274
- Pontzer, D. (2010). A theoretical test of bullying behavior: Parenting, personality, and the bully/victim relationship. *Journal of Family Violence*, 25 (3), 259-273. doi: 10.1007/s10896-009-9289-5
- Pörhölä, M., Cvancara, K., Kaal, E., Kunttu, K., Tampere, K. ve Torres, M. B. (2020). Bullying in university between peers and by personnel: Cultural variation in prevalence, forms, and gender differences in four countries. *Social Psychology of Education*, 23, 143-169. doi: 10.1007/s11218-019-09523-4
- Rengi, Ö. ve Polat, S. (2014). Sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılık algıları ve kültürlerarası duyarlılıkları. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 6 (3), 135-156. Erişim adresi: <https://www.dieweltdertuerken.org/index.php/ZfWT/article/view/639/639>
- Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 83, 10-28. doi: 10.1159/000353263
- Sánchez, F. C., Navarro-Zaragoza, J., Ruiz-Cabello, A. L., Romero, M. F. ve Maldonado, A. L. (2017). Association between bullying victimization and substance use among college students in Spain. *Adicciones*, 29 (1), 22-32. doi: 10.20882/adicciones.827
- Sinkkonen, H. M., Puhakka, H. ve Meriläinen, M. (2014). Bullying at a university: students' experiences of bullying. *Studies in Higher Education*, 39 (1), 153-165. doi: 10.1080/03075079.2011.649726

- Tepeli Temiz, Z. ve Ulusoy Gökçek, V. (2020). Yurtta kalan üniversite öğrencilerinin anksiyete, sosyal destek ve yaşam doyumu düzeyleri ile baş etme stillerinin incelenmesi. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 15, 431-458. Erişim adresi: <https://acikerisim.istinye.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12713/1157/74.pdf>
- Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (29), 1-11.
- Thompson, B. L. ve Waltz, J. A. (2008). Mindfulness, self-esteem and unconditional self-acceptance. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 26 (2), 119-126. doi: 10.1007/S10942-007-0059-0
- Turgut, T. ve Yücel, S. (2020). Beliren ve genç yetişkinlerde koşulsuz kendini kabul ve ilişki bağımlılığı arasındaki ilişkide olumsuz değerlendirilme korkusunun aracı rolünün incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 2 (3), 316-334.
- Türk Kurtça, T., Ermağan Çağlar, E. ve Sanal Özcan, Y. (2020). Akran zorbalığı ve travma sonrası stres bozukluğu arasındaki ilişkinin gözden geçirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28 (2), 584-595.
- Whitted, K. S. ve Dupper, D. R. (2005). Best practices for preventing or reducing bullying in schools. *Children and Schools*, 27 (3), 167-175.
- Yılmaz-Bingöl, T. ve Vural Batık, M. (2018). Psikolojik danışman adaylarının koşulsuz kendini kabul düzeyleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 2438-2453.
- Ying, J., You, J., Liu, S. ve Wu, R. (2021). The relations between childhood experience of negative parenting practices and nonsuicidal self-injury in Chinese adolescents: The mediating roles of maladaptive perfectionism and rumination. *Child Abuse & Neglect*, 115, 104992. doi: 10.1016/j.chiabu.2021.104992
- Young-Jones, A., Fursa, S., Byrket, J. S. ve Sly, J. S. (2015). Bullying affects more than feelings: The long-term implications of victimization on academic motivation in higher education. *Social Psychology of Education*, 18 (1), 185-200.
- Zahra, S. T., Saleem, S., Subhan, S. ve Mahmood, Z. (2021). Role of social comparison and interpersonal skills in positive parenting and self-esteem in Pakistani adolescents: A serial mediation analysis. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 1-7. doi: 10.1177/1066480720988095

EXTENDED ABSTRACT

University life is a developmental process for students, but it experiences many changes not only in the acquisition of a professional identity but also in the spiritual, social, philosophical, and cultural fields (Huang, Nigatu, Smail-Crevier, Zhang & Wang, 2018, s. 1; Lee & Kim, 2019, p. 164). During this period, individuals begin university education for their future professions, develop autonomy by moving away from their families, recognize themselves and their abilities, discover their identity, develop peer relationships, and gain new academic and social responsibilities (Arnett, 2007, s. 68; Arnett vd., 2014, p. 569). But students can be forced during this process of change and development that they experience from time to time (Bowllan, 2015, p. 194; Lee & Kim, 2019, p. 164). One of the effective methods of dealing with the problems experienced by students in this process is the relationships and social support mechanisms established with peers (Tepeli Temiz & Ulusoy Gökçek, 2020, p. 431; Terzi, 2008, p. 1). However, differences between students can also lead to inadequacies and problems in established relationships from time to time, negatively affecting social support sources, causing peers to bully each other (Cooper & Curzio, 2012; p. 939; Türk Kurtça, Ermağan Çağlar & Sanal Özcan, 2020, p. 584). Bullying is seen as the most common form of violence in schools, having a significant and direct impact on students' physical, spiritual and social well-being, as well as their learning capacity (Whitted & Dupper, 2005, p. 167).

This study was conducted to examine the relationship between peer bullying-related factors and self-acceptance in nursing students. The research was conducted with 405 nursing students continuing their education at two different universities in Turkey. Data were collected using Introductory Characteristics Form, the Peer Bullying Scale for University Students, and the Unconditional Self-Acceptance Scale by web-based online survey method between April-June 2020. The obtained data were transferred to IBM SPSS Statistics 23.0 and the analysis was completed. Firstly, the Kolmogorov Smirnov normality test was applied and parametric tests were used as they provided the normality assumption of the data. Differences between two independent groups were examined by the Independent Sample t-Test, and differences between more than two independent groups were examined by One-Way Analysis of Variance (ANOVA) and Tukey's multiple comparison test. The relationship between the measurement tools was evaluated with the Pearson correlation coefficient.

As a result of the analysis of the research findings, it was found that the mean score of the Peer Bullying Scale of the nursing students was below, and the mean score of the Unconditional Self-Acceptance Scale was above the mean score of the scale. In the correlation analysis performed to evaluate the relationship between the peer bullying experiences of nursing students and their unconditional self-

acceptance, a significant relationship was found between the Unconditional Self-Acceptance Scale total score and the Conditional Self-Acceptance sub-dimension and only Cyberbullying from the Peer Bullying Scale sub-dimensions. While there was a significant negative correlation between the Unconditional Self-Acceptance Scale total score and the Cyber Bullying sub-dimension ($r=-.13$, $p=0.007$), a positive correlation was found between the Conditional Self-Acceptance Scale and Cyber Bullying sub-dimension ($r=.10$, $p=0.037$). Unconditional Self-Acceptance sub-dimension mean score and Peer Bullying Scale total score ($r=-.12$, $p=0.015$), Ideological Bullying ($r=-.10$, $p=0.039$), Exclusion ($r=-.13$, $p=0.007$), and the mean scores of the Sexual Bullying sub-dimension ($r=-.13$, $p=0.008$) were found to be negatively correlated.

It was found that the students' total scores on Peer Bullying and the mean scores of its sub-dimensions differed according to some introductory characteristics. While it was found that there was a significant difference in the average score of the Ideological Bullying sub-dimension according to the age and place of residence of the students, it was found that the total score of Peer Bullying, Physical, Ideological, Exclusion, Sexual and Spreading Rumor Bullying sub-dimension mean scores differed according to their economic status. It was found that the mean scores of the students' total Peer Bullying, Ideological, Exclusion, Sexual and Spreading Rumor Bullying sub-dimension differ according to their mother's education level. It was found that the average score of the Ideological Bullying sub-dimension changed according to the father's working in a regular job that generates economic income. According to the academic success of the students, it was found that the mean scores of the total scores of Peer Bullying, Physical, Ideological, Exclusion, Sexual, and Rumor Bullying sub-dimensions differed. While the mean scores of Exclusion and Sexual Bullying differed significantly according to the experience of violence by the parents, it was found that the mean score of the Exclusion sub-dimension of the students differed significantly according to being bullied by their peers or lover.

It was found that the mean scores of the total score and sub-dimensions of the Unconditional Self-Acceptance Scale differed according to the introductory characteristics of the students. While it was found that the total score of the Unconditional Self-Acceptance Scale and the mean of the Unconditional Self-Acceptance sub-dimension differed significantly by gender, the mean of the Conditional Self-Acceptance sub-dimension differed significantly according to the economic status of the students. It was found that the average score of the Unconditional Self-Acceptance sub-dimension differed according to the academic success and violence by the parents.

Bullying is a reported problem in both clinical and school settings in nursing education. In the direction of the findings obtained from this study, there is a negative and significant correlation between the mean scores of the Unconditional Self-Acceptance sub-dimension and the total score of Peer Bullying, Ideological, Exclusion, and Sexual Bullying sub-dimension. Since peer bullying is a situation that negatively affects individuals emotionally, spiritually, and physically, instructors have important roles. For this reason, instructors should be able to identify bullying behavior patterns among students, give students information about peer bullying and gain coping skills with peer bullying. Instructors should take an active role in planning problem-solving activities, developing and implementing intervention programs for peer bullying and self-acceptance, and evaluating the results of the practice by using their advisory roles. At the same time, it is important for the instructors to identify the students who are exposed to bullying among students they provide academic counseling, empower the students, and direct the students with mental support to the necessary mental support unit. It will not be enough to implement interventions only for students who are exposed to peer bullying, so adding elective courses on peer bullying during university education will contribute to students' learning about peer bullying.